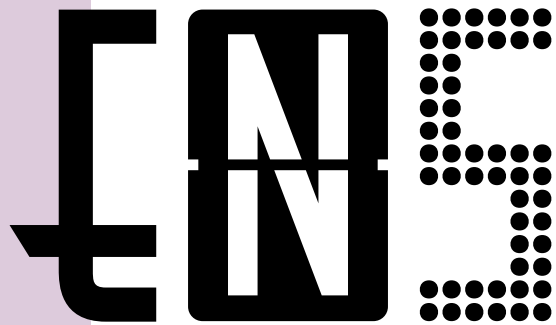

EL NOU SANTPOLENC

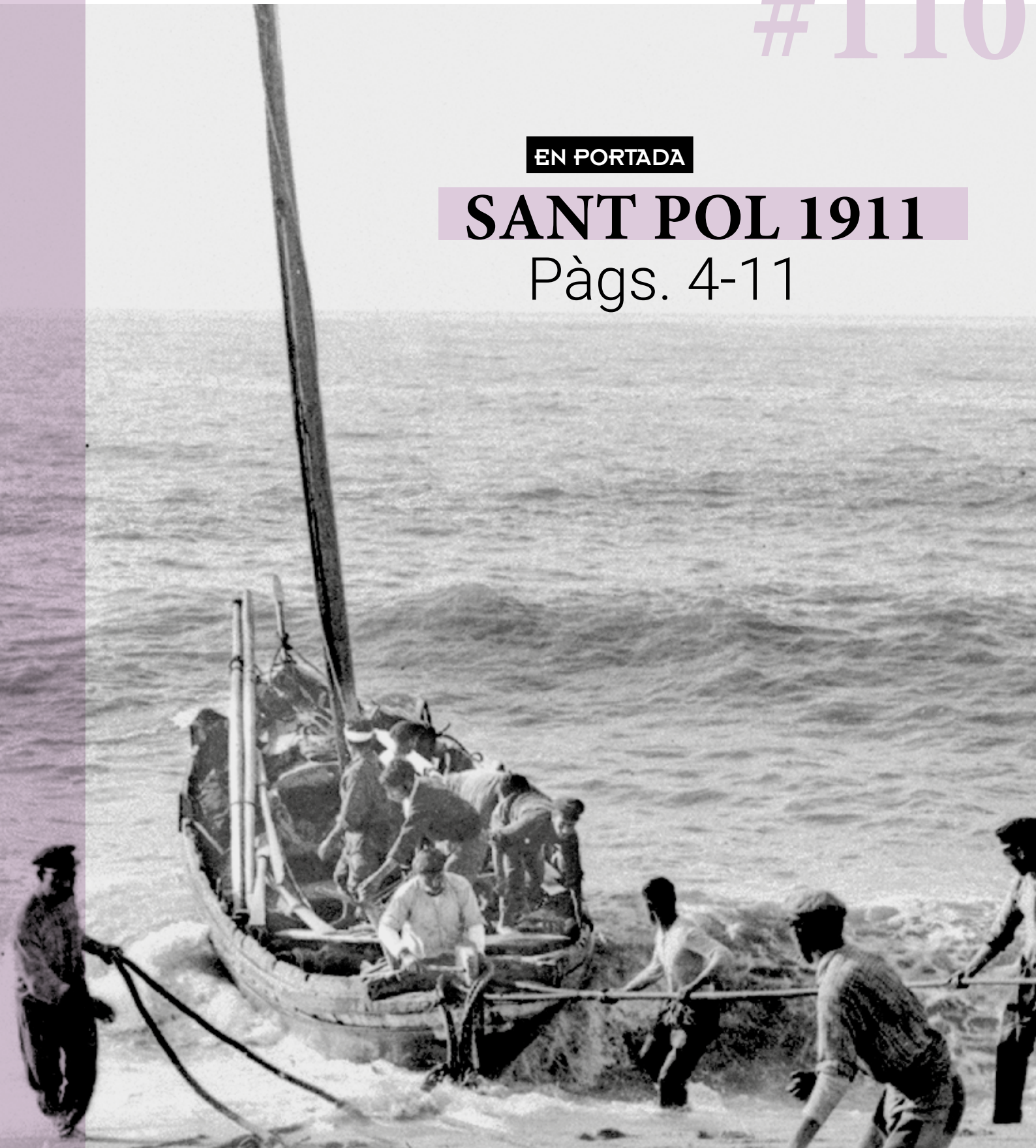
Abril
2023

#110

EN PORTADA

SANT POL 1911

Pàgs. 4-11

Ajuntament de
Sant Pol de Mar

Un poble de mar

Aquest març de 2023 hem assistit a la recreació del Sant Pol de principis del segle XX, quan la nostra era una vila eminentment pescadora, amb la posada en escena de la vida de les famílies d'aquell moment i recuperant la treta d'embarcacions amb el «Cap de Sant Pere» que es realitzava quan hi havia temporals de mar. I precisament d'aquests temporals, i de les conseqüències que tenia a la nostra vila, és del què parlem en aquest ENS.

Un ENS que també recupera el personatge de Carme Domènech, la primera dona mestra de l'escola del carrer Santa Clara. I si Domenèch va ser una pionera de principis del segle XX, Ariadna Cerezuela ho és de principis del segle XXI, en haver esdevingut la primera dona santpolenca jugadora de futbol professional.

I un altre santpolenc pioner és Nil Marbà, que acaba de ser guardonat amb un premi Ondas amb només 23 anys. Lenhorabona per a ell com també per a la família Carreras, que al 2022 ha completat els 100 cims de Catalunya. Ells són els encarregats de proposar-nos una ruta en família pels voltants de Sant Pol que trobareu en aquest ENS.

Tanquem aquest editorial amb unes paraules en record d'en Josep Armengol «Gol», fotoperiodista i activista cultural que ens ha deixat aquest mes de març i que, juntament amb d'altres vilatans, va impulsar la recuperació de la revista El Santpolenc amb el nom d'ENS, la capçalera que ara teniu a les mans.

ENS

Dipòsit legal
B-24263-93

Edita

Ajuntament
de Sant Pol de Mar

Consell Editorial
Albert Zanca
(Alcalde)

David Hernández
(Regidor de Participació
Ciutadana)

Carme Vila
(Consell de la Vila)

Gabriela López
(Consell de la Vila)

Cristina Bosch
(Arxiu Municipal)

Marc Vidal
(Tècnic Comunicació)

Coordinació
Marc Vidal (Regidoria
de Comunicació)

Disseny i maquetació
www.mutudesign.com
(Gina Rodríguez)

Impressió
Impremta Pagès

Fotografia
Arxiu Ajuntament
Sant Pol de Mar, Arxiu
Municipal i Arxiu Pere
Sauleda. Foto portada:
Arxiu Pere Sauleda

Distribució
Malalts de Bústia

Publicitat
ens@santpol.cat
93 760 01 52

**Ajuntament
de Sant Pol de Mar**

Plaça de la Vila, 1
08395 Sant Pol de Mar
Tel. 93 760 04 51
www.santpol.cat

Facebook/Twitter/
Instagram/Youtube:
@ajsantpol

Imprès en paper
100% ecològic

Tirada
1.400 exemplars

Cost unitari
0,76€

TELÈFONS D'INTERÈS

Arxiu Municipal
93 780 33 38

Biblioteca Can Coromines
93 760 45 44

Ca l'Arturo
93 760 30 06

**Consultori Local
Sant Pol de Mar**
93 760 48 18

Llar d'infants Pi del Soldat
93 760 10 72

**Oficina d'Atenció
a la Ciutadania (OAC)**
93 760 04 51

Oficina Turisme
93 760 45 47

Polícia Local
93 760 05 19
Emergències: 609 306 609

Serveis Socials Municipals
93 760 09 09

**TENS QUEIXES SOBRE
L'ADMINISTRACIÓ PÚBLICA?**

Contacta amb el Síndic de Greuges:
900 124 124 / sindic@sindic.cat
www.sindic.cat

Sumari **EN5**

4

PORTADA

SANT POL
1911

12

REPORTATGE

CARME DOMÈNECH,
PRIMERA MESTRA
DE LES «NOVES
ESCOLES»

16

RUTA EN FAMILIA

LES ROQUES
DEL PUIG DE
POPA

18

ENTREVISTA

ARI CEREZUELA,
LA PRIMERA
SANTPOLENCA
JUGADORA
DE FUTBOL
PROFESSIONAL

21

REFLEXIÓ CIUTADANA

EN MEMÒRIA
DE JOSEP
ARMENGOL
«GOL»

22

ENTITAT

VOLADES
SANTPOLENQUES

24

ENTREVISTA

NIL MARBÀ,
PREMI ONDAS 2023

26

EL PER QUÈ DEL SEU NOM

ELS CARRERS
DE SANT POL

28

RECOMANACIONS LITERÀRIES

VA DE LLIBRES

29

L'EXPOSICIÓ DEL MUSEU

BERNAT
PUIGDOLLERS

30

TRIBUNA POLÍTICA

Tens un comerç i vols veure aquí el teu anunci?

Posa't en contacte amb ens@santpol.cat

Tarifes i condicions segons el preu públic contemplat a l'Ordenança General de preus públics Municipals.

SANT POL 1911

El 1911 és l'any del gran temporal, en què s'inspira la recreació històrica de principis del segle XX que ha tingut lloc fa pocs dies. Viagem en el temps per descobrir com era la vida de la gent de Sant Pol i què passava mentrestant a casa nostra i al món.

Cristina Bosch i Prat

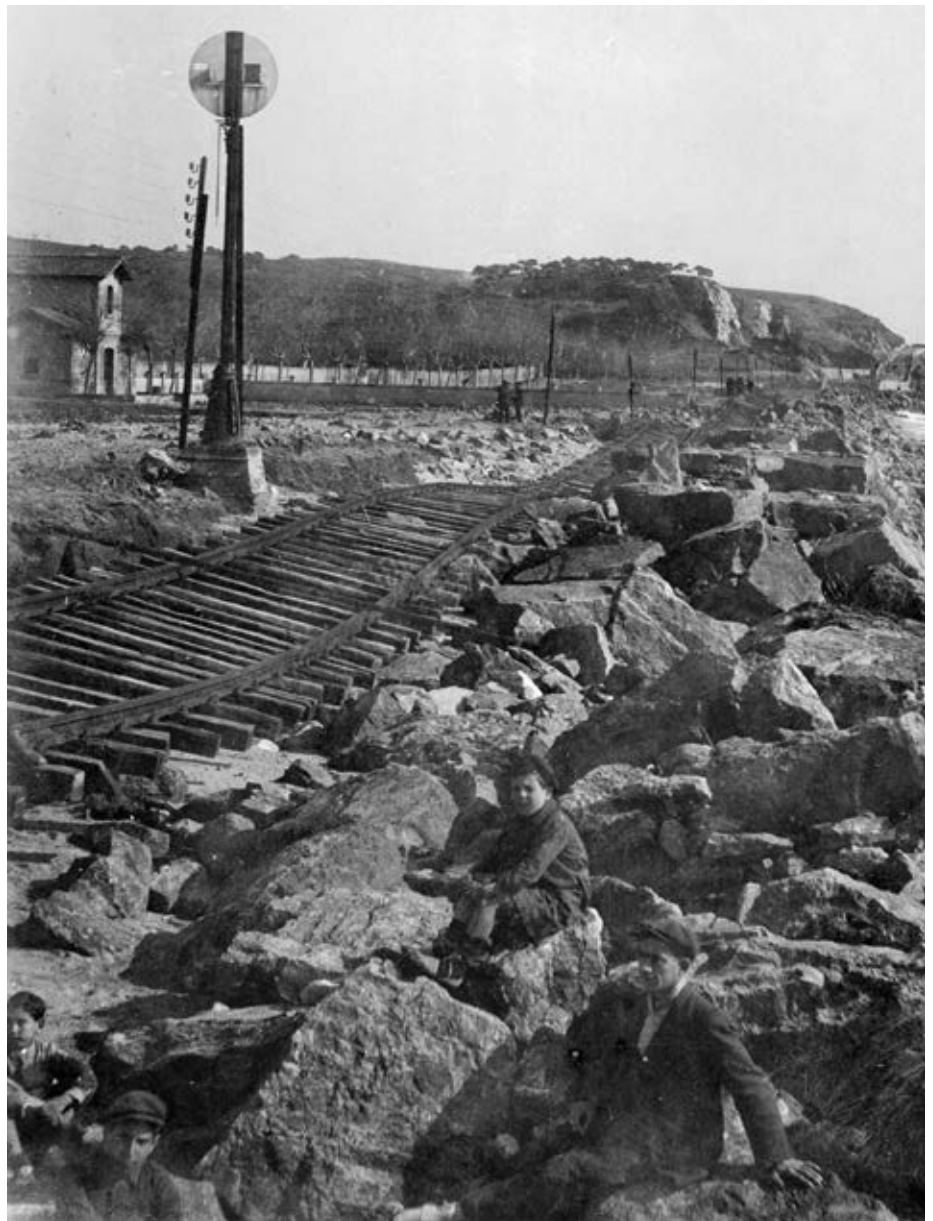
Arxiu Municipal de Sant Pol de Mar

Efectes del temporal
a Canet. Al fons el
túnel de La Murtra
(1911)

El gran temporal

L'any 1911 comença de la pitjor manera. El 31 de gener es produeix un temporal de mar, conegut com *El temporal de la candelària*, que assota la costa entre Barcelona i València durant quatre dies, amb un resultat de 140 pescadors morts. A Sant Pol, per sort, no hi haurà víctimes, però el temporal marcarà un abans i un després en la vida local i comarcal.

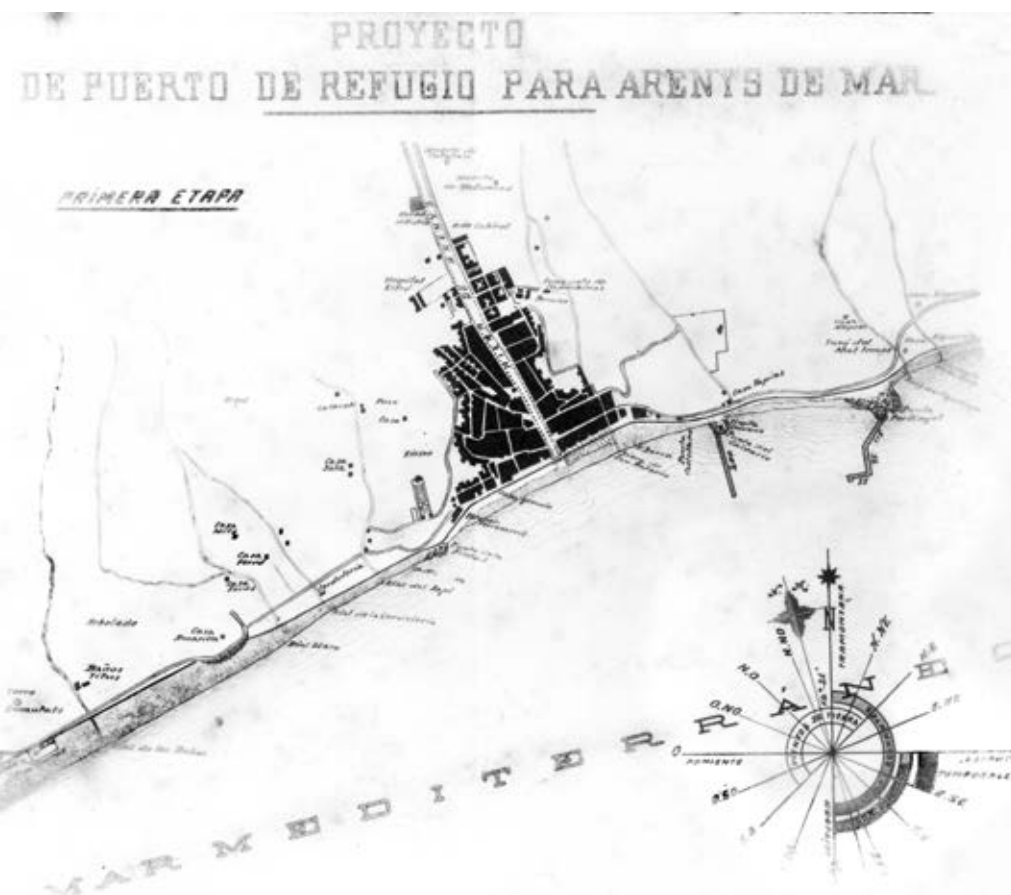
A la matinada la mar és plana i no es veu cap núvol al cel, però, de sobte, es gira el temps i comença una forta tempesta, que agafa els pescadors del maresme lluny de la costa. Les primeres barques en arribar a la platja de davant de l'estació són de Calella i Pineda, i els santpolencs hi van, a corre cuita, per ajudar. Els palers i els bous ja estan a punt i el poble agafat al *Cap de Sant Pere*. Després de moltes dificultats, aconsegueixen treure les embarcacions a terra. Tot seguit es dirigeixen cap a Moré, on han arribat les barques de Sant Pol, per fer-les per amunt. Després de moltes

Devastació del temporal a la zona de La Murtra (1911)

Plànols del Port de Refugi d'Arenys de Mar

dificultats i perills, aconsegueixen salvar més de 90 pescadors i moltes de les seves barques.

Al cap de pocs dies, els pescadors van a l'església de Sant Jaume a donar les gràcies per haverse lliurat de la fúria de les onades en el temporal del 31 de gener. Es fa un ofici a l'altar de Santa Victòria i s'adora la seva relíquia.

Després de la catàstrofe, l'Ajuntament contribueix amb 50 pessetes a la subscripció pública oberta i s'uneix al front comú dels pobles de l'alt maresme per sol·licitar la construcció d'un port de refugi a Arenys de Mar.

Malgrat no disposar de gaires diners, el consistori també accedeix a la petició dels pescadors, de posar llum elèctrica a la torre del campanar i a la de Sant pau, per fer de far i poder orientarse de fosc.

1911 a Sant Pol

En aquell moment Sant Pol és una societat profundament religiosa i això té un gran pes en tot el que succeeix a la vila i en totes les festes que es celebren, sempre amb oficis a l'església i processons diverses: Sant Antoni *dels burros*, Sant Josep, Setmana Santa, la diada de Corpus, Sant Pere, etc. El mossèn l'any 1911 és Andreu Puig.

La Diada de Sant Pau és molt lluïda, fa un dia esplèndid i arriba a Sant Pol una gran gentada, tot i ser un dia feiner. La venda de torrons de babaia és un èxit, però altres firaires no venen a proporció de la gent que hi ha, a causa dels pocs cèntims que corren. Segurament per això, els sardinals es veuen obligats a barar aquell dia, tot i ser festa, perquè hi ha senyals d'agafar sardina i s'ha d'aprofitar quan es pot.

Processó, baixant de Sant Pau (1905)

Diada de Sant Pau
(1905)

A finals d'abril estan molt avançades les obres de la carretera de Sant Iscle. Aquell any també es demana al rei Alfons XIII que s'arregli la carretera de Barcelona a França, l'actual N-II.

L'estiu de 1911 Sant Pol rep una pila d'estiuejants, entre els quals destaca el dramaturg Ignasi Iglesias. En aquell moment ocupa el càrrec de tinent d'Alcalde de Barcelona i promourà que un grup de noies vinguin de colònies a la nostra vila, gràcies a la subvenció que l'Ajuntament dóna cada any a l'alumnat de les escoles públiques de la ciutat comtal.

La festa Major de Sant Jaume serà lluïda. Es faran focs artificials a *La Riera* i el tradicional ball de morratxes a l'envelat, on se'n trencaran més de 1.600. El 17 de novembre es celebra Santa Victòria, que és com una festa major petita. Aquell any, però, plourà i això farà que els balls es facin a la Sala del Teatre, enlloc de fer-los a la plaça, com és costum.

Colònia de nenes a
l'estació de Sant Pol
(1911)

L'Ajuntament

Al 1911 l'Ajuntament és a *Can Coromines*, l'actual Carrer Consolat de Mar, 9. L'Alcalde és Victoriano Mas Roura, de professió sastre i molt participatiu en les activitats del poble.

L'any comença amb molt de moviment a la casa de la vila, ja que toca fer els empadronaments generals, que per manament de la llei s'han de fer cada 10 anys. Per fer-ho s'improvisa un despatx als baixos de l'Ajuntament, coordinat pel secretari, l'Antoni Sales, amb alguns voluntaris que fan d'escrivents, ja que encara hi ha molta gent que no sap llegir ni escriure.

Els veïns de Sant Pol demanen que la vila sigui custodiada per alguna força armada per garantir la seguretat dels seus béns i habitants. Els preocupa que, arrel del pas de la Carretera Nacional, proliferen molts rodamóns i que hi ha hagut robatoris a barraques i vinyes. Fins llavors els Mossos d'Esquadra que venen són els de Pineda, de manera que l'Ajuntament demana a la Diputació una parella de Mossos i promet oferir-los habitatge per a ells i les seves famílies.

A finals d'any l'Alcalde demana un permís per motius de salut i el substitueix Lluís Tobella Soler. Aquest serà qui assistirà a la conferència que es farà a Canet, sota el títol «Mancomunitat catalana». L'Ajuntament de Sant Pol també s'adherirà a la petició de les diputacions catalanes.

Agricultura

És un any de forta sequera, que perjudica els pagesos i les reserves d'aigua, però a mitjans de març arriben les pluges que permetran salvar la collita. Malgrat això, també es produeixen algunes glaçades, que malmeten les plantacions.

El 21 de maig el Consell Regional de la Unió de vinyaters celebra a Sant Pol un acte de propaganda per aconseguir l'adhesió de tots els qui es dediquen a la vinya, que són molts. Llentitat es proposa treballar per la classe pagesa, perseguir els qui adulteren productes, proporcionar les matèries primes a preus assequibles i reclamar millores al govern.

A l'agost continua la sequera, que fa estroncar totes les fonts de la vila i es tem per la collita, però finalment plou a mitjans de setembre, la qual

Vinyes a la zona de Sant Pau (1940-1945)

Platja de Moré
(1912)

cosa és perfecta per acabar d'assaonar els raïms. La collita de 1911 serà menys abundant del que es preveia, però superior en qualitat.

Pesca

No és un bon any per als pescadors santpolencs. A banda del fatídic temporal, a la primavera passen molts dies sense poder sortir a pescar a causa del mal temps. Més tard, hi ha bones calades de sardines, però es paguen a un preu molt baix. La pesca es troba en un moment crític i només alguns fan per anar passant. Tampoc ajuden els forats que els dofins els fan a les xarxes.

A la tardor, la pesca del bou també és més fluixa que altres anys i al desembre es produeixen fortes garbinades, que obliguen a les barques a treure a Blanes, Pineda i Calella. Per acabar-ho d'adobar, es produeix un greu accident, quan una tonyina li escapça dos dits al pescador Agustí Ramon, àlies «Guillot».

Comerços i fàbriques

A Sant Pol hi ha diverses fàbriques: la Tobella, de teixits, la Lloveras i Sauleda, de lones i a principis de 1911 s'estan fent obres per engrandir la fàbrica de gèneres de punt Marquès i Fulquet, ja que l'exportació va en augment.

Al Carrer de la Plaça hi ha la botiga de queviures de «Ca la Mònica», regentada pel seu fill Salvador Vidal, i al Carrer Nou hi ha la barberia d'en Josep Morató, actual «Ca la Marta».

Educació

Les noves escoles públiques, al Carrer Santa Clara, s'han inaugurat l'estiu del 1910. Són innovadores pel que fa a la posició topogràfica i a les comoditats que tenen els alumnes. Això crida l'atenció de persones vinculades al món

Les Noves Escoles
(1910)

Dona amb faldilla
pantaló.
La Actualidad (1911)

de l'ensenyament i durant el 1911 arriben visites de mestres de Barcelona i d'altres localitats de Catalunya, com Santa Coloma de Farners, que volen copiar el projecte a la seva vila.

Les escoles s'han projectat per ser unitàries, però els nens i les nenes hi estan separats. El mestre dels nens és en Francesc de Paula Mundi, mentre que la mestra de les nenes és la Carme Domènech.

L'edifici, obra d'Ignasi Mas Morell, té un valor arquitectònic notable. L'octubre de 1911 s'hi col·loquen dos parallamps, un a la torre que hi ha damunt de les aules de les nenes i un altre al mig del col·legi dels nens.

A banda de les Escoles públiques a Sant Pol també hi funciona el Col·legi *San José*, de les Germanes Dominiques, que fa el paper de llar d'infants i de primera escolaritat, i l'escola d'en Miquel Campeny, que dóna classes a casa seva, al Carrer Bonavista.

Sanitat

El metge de Sant Pol és en Josep Marquès Fernández, que viu als «Quatre cantons», però hi ha altres metges santpolencs destacats, que li són coetanis. El més famós és el Doctor Furest, que en aquella època viu entre Girona i Caldes de Malavella, però també hi ha el Doctor Lluís Claramunt, que precisament el 1911 compra el tros de terra del final de *La Riera*, on anys més tard hi edificarà *Can Coderch* (actual Pg. de La Riera, 2).

La farmàcia es troba al Carrer Nou i l'apotecari és en Bonaventura Gombau, destacat catalanista i impulsor de la revista *El Santpolench*.

Al 1911 l'Ajuntament fa construir un clavegueró per conduir les aigües pluvials fins al Torrent, el que serà conegut com «Carreró de Cal Moro». L'inspector d'higiene visita la vila i recomana treure l'escorxadador del casc de la població.

A finals d'agost hi ha una epidèmia de còlera i l'Ajuntament pren un seguit de mesures, com nomenar personal per desinfectar els punts que convinguin, intensificar la neteja de carrers i augmentar el sou de l'encarregat de recollir les escombraries, perquè la recollida sigui diària i total. Malgrat això, ben aviat hi ha queixes d'alguns veïns que llencen la brossa on els ve de gust, aprofitant que hi ha algú encarregat de recollir-la. L'Ajuntament nomena personal per vigilar que els veïns compleixin a l'hora de llençar les escombraries.

1911 a casa nostra

Espanya es troba en plena Restauració (1875-1923). El sistema es basa en un bipartidisme oligàrquic: el Partit Conservador i el Partit Liberal, tots dos igual de centralistes. Al 1911 el govern està presidit pel liberal José Canalejas, que engega un seguit de reformes per intentar regenerar el sistema polític. En aquest context, escolta les demandes de la Lliga regionalista i es mostra obert a la proposta de crear una Mancomunitat de les quatre Diputacions catalanes, projecte que veurà la llum l'any 1914.

Encara queda molt per començar a parlar d'igualtat de gènere, tal com demostra el rebuig causat per una innovadora peça de roba femenina: la faldilla pantaló. Les dones ja la utilitzaven per muntar a cavall o anar en bicicleta, però posar-se-la com a vestimenta desperta les suspicàcies dels qui consideren que usurpa al sexe masculí la peça simbòlica de virilitat i supremàcia per excel·lència. Es produeixen aldarulls a Madrid quan diverses dones, que passegen en faldilla pantaló, són envoltades i increpades per una munió de gent i es veuen obligades a refugiar-se en un portal proper. El nombre de curiosos és tal que s'arriba a paralitzar la circulació de tramvies. No és l'únic incident i la policia es veu obligada a intervenir, però aviat es calma la situació i la faldilla pantaló gaudirà de plena normalitat.

El 28 d'agost es fa a Barcelona una manifestació organitzada per republicans, socialistes i lliurepensadors per demanar al govern l'abolició de la pena de mort. Malgrat això, aquesta no serà prohibida fins l'aprovació de la Constitució l'any 1978.

1911 al món

L'hegemonia d'Europa en el panorama mundial és indiscutible. El seu poder militar, econòmic i polític fa que el món estigui configurat en benefici del vell continent i que Àfrica, Àsia i Oceania hi estiguin subordinades, a través de l'explotació econòmica que han suposat els processos de colonització. Europa posseeix el domini absolut del comerç internacional i dels mercats financers, però tot plegat està a punt de trencar-se. A les tensions imperialistes entre les grans potències i l'ascens de Japó i d'Estats Units, cal afegir-hi l'auge del marxisme i l'agitació de la classe obrera europea, que amenacen de subvertir el capitalisme liberal i l'ordre social existent.

El 1911 serà un any clau per a la consolidació del correu aeri. Al mes de febrer es produirà a la Índia el primer transport oficial d'una carta per aquesta via.

Al març es celebra per primera vegada el Dia de la dona treballadora a Alemanya, Àustria, Dinamarca i Suïssa. S'organitzen mítings, en els quals les dones reclamen el dret a votar, a ocupar càrrecs públics, a treballar i a no ser discriminades laboralment.

El 25 de març té lloc l'incendi de la fàbrica *Triangle Shirtwaist Company* a Nova York, que provoca la mort de 147 persones, la majoria dones immigrants europees, que treballen en unes condicions lamentables i per un salari miserable. Els responsables de la fàbrica tenen les portes d'entrada i sortida tancades per evitar robatoris, de manera que, davant l'avanç de les flames, moltes víctimes trenquen les finestres i es precipiten al buit des de la novena planta de l'edifici. El succés esdevé una icona per la defensa dels drets laborals i un símbol de la denúncia de la precària situació de les dones. Es creu que el fum procedent de la roba cremada que produïa la fàbrica era morat, per la qual cosa aquest color queda per sempre associat a la lluita feminista.

El 31 de maig el *Titanic* surt al mar per primera vegada a les drassanes de Belfast. Un any després tindrà lloc el fatídic naufragi, que acabarà amb la vida de més de 1.500 persones.

El 24 de juliol l'explorador americà Hiram Bingham localitza les restes del *Machu Picchu*, antiga capital de l'Imperi Inca, situada al sud de Perú. Ell és qui s'adona de la importància de la troballa i la dona a conèixer al món.

El 21 d'agost es produeix a París el robatori de *La Gioconda*, el famós quadre de Leonardo Da Vinci. La desaparició de l'obra causa un gran impacte i ocupa les portades de la premsa d'arreu del món, en el que serà conegut com «el robatori del segle». Més tard, però, es descobreix que l'autor ha estat l'italià Vincenzo Perugia, un treballador del Louvre, que considera que l'obra ha de ser retornada al seu país d'origen.

L'ambició per ser els primers en trepitjar el Pol Sud es converteix en una competició entre una expedició britànica i la del noruec Roald Amundsen, que aconseguirà arribar-hi el 14 de desembre de 1911.

Incendi de la fàbrica a Manhattan, Nova York (1911)

Bibliografia

- 📖 Sauleda Parés, Pere; Sauleda Parés, Jordi (2000). *El Sant Pol de l'avi*. Sant Pol de Mar.
- 📖 Sauleda Parés, Pere; Sauleda Parés, Jordi (2008). *El Sant Pol d'ahir i de sempre. La pesca i els pescadors*. Sant Pol de Mar.
- 📖 Rodríguez i Suriñach, Jaume (1986). *Historietes santpolenques*. Olot.
- 📖 Sauleda Parés, Pere; Sauleda Parés, Jordi (2005). *El Sant Pol d'ahir i de sempre. Les Noves escoles*. Sant Pol de Mar.

Fonts documentals i imatges

- 📖 Arxiu Municipal de Sant Pol de Mar (AMSP)
- 📖 Arxiu Pere Sauleda
- 📖 Wikipedia

CARME DOMÈNECH, PRIMERA MESTRA DE LES "NOVES ESCOLES"

En el mes de la dona, recordem la figura d'aquesta mestra, enamorada de la seva professió, que va participar de la renovació pedagògica que es produí a inicis del segle XX.

Carme Domènech al centre, envoltada de les seves alumnes, al pati de les Noves Escoles (1912)

Carme Domènech i Carré era natural de Bàscara (Girona). La seva germana Emília havia estat mestra de les escoles públiques de Sant Pol durant 23 anys, de manera que la Carme ja coneixia la nostra vila i s'havia casat amb l'Antoni Sales, que era el secretari de l'Ajuntament.

A inicis del 1910, l'Emília fou traslladada a una altra localitat, de manera que la Carme sol·licità ocupar la seva plaça com a mestra de l'escola de nenes. L'escola es trobava al Carrer Nou, però seria per poc temps, ja que s'estava ultimant la construcció de l'edifici de les «Noves Escoles» al Carrer Santa Clara, que es van inaugurar aquell mateix estiu. Així doncs, la Carme va ser la primera mestra a donar classe a la nova ubicació, fent-se càrrec de l'ensenyament de les nenes, mentre que Francesc de Paula Mundi era el mestre dels nens. Tots dos van tenir la responsabilitat compartida de dissenyar el futur de la instrucció a Sant Pol.

Els sectors més actius del magisteri sentien la necessitat d'intensificar la seva formació, en un context en què es començaven a difondre les noves idees pedagògiques que donarien lloc a l'*Escola nova*, un moviment que promovia un canvi en la manera d'ensenyar. Començaven a aparèixer iniciatives, com trobades de formació o cursos d'estiu per a docents, que es completaven amb el coneixement del què es feia fora de les nostres fronteres. Així, s'organitzaven viatges col·lectius per conèixer experiències pedagògiques d'altres països. Desitjosa de rebre estímuls i orientacions per millorar la seva tasca com a mestra, la Carme va tenir la oportunitat de participar en un d'aquests viatges *instructius i científics*, que es coneixeria com a *Caravana de mestres catalans*, gràcies a la crònica que ella mateixa va escriure a les pàgines de *La Costa de Llevant*. Va ser un viatge de set dies per territori francès, que sortí de Barcelona el 25 de juliol de 1911. Inicialment eren vint mestres *tot alegria, entusiasme per lo que anàvem a veure i esperança de portar quelcom nou per la nostra*

Escola de nenes. Al darrere s'hi veu el mur que la separava de la part dels nens. A l'esquerra Carme Domènech i a la dreta la seva companya Teresa Estol (1925)

terra. La primera parada va ser a Narbona, on visitaren les escoles, *edificis hermosíssims amb tot el confort que es necessita*. Tot seguit feren cap a Tolosa, on assistiren a una conferència sobre la organització de l'escola francesa i tingueren la oportunitat de visitar diferents centres educatius. En un d'ells van veure funcionar la cantina i la Carme destacava que els escolars *poden quedar-se del dematí al vespre a l'escola, menjant un plat de sopa, pa i vi!*

A tot arreu els rebien amb aplaudiments, cants i amb les escoles guarnides amb banderes catalanes i franceses. L'endemà se'ls afegiren catorze docents de Barcelona, que venien de Suïssa i Alemanya, entre els quals hi havia Celestina Vigneaux, casada amb Pere Coromines. En aquell moment, aquesta família encara no estiujava a Sant Pol, de manera que la Carme i la Celestina es devien conèixer en aquell viatge. La Carme va quedar molt impressionada de la manera com es feia complir l'ensenyament obligatori a Alemanya. Quan un agent de policia trobava una criatura pel carrer, la duia a casa l'Alcalde i, junts, anaven a l'escola a mirar el llibre d'assistència, per veure quantes faltes tenia. Els pares del nen o nena havien de pagar un marc per falta i, en cas que fossin pobres, s'imposava un dia d'arrest. A Espanya l'ensenyament també era

A L'ESCOLA DE NENES DE TOLOSA LES ALUMNES FEIEN COSTURA, RENTAVEN I PLANXAVEN, PERÒ TAN SOLS HI DEDICAVEN 4 HORES A LA SETMANA, LA RESTA DEL TEMPS L'ESMERÇAVEN EN L'ESTUDI

Revista *La Il·lustració Catalana* (07-08-1910)

UNA NOVA ESCOLA A SANT POL DE MAR

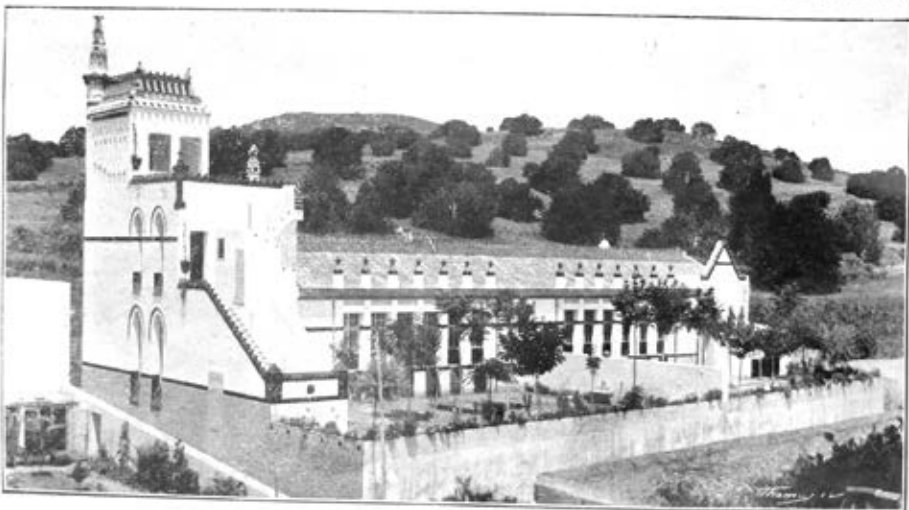

LA FATXADA PRINCIPAL. — D. RAMON PLANIOL. PRINCIPAL INICIADOR I BENEFACTOR DE L'OBRA

UNA nova prova del patriotisme dels catalans, de lo que pot l'amor a la patria, al poble hont s'hi guarden les més pures il·lusions y records de la joventut y de la infantesa, l'ha donada últimament la xamoseta població de la nostra encantadora costa llevantina Sant Pol de Mar, ab la inauguració del elegant edifici construït de nova planta per subscripció popular baix la direcció del arquitecte don Ignasi Mas y Morell, idea generosament secundada pel distingit sanpolench y àntich suscriptor nostre a la Habana, don Ramon Planiol.

La festa inaugural, que tingué lloch el dia 26 del passat Juliol, ab assistència de les primeres autoritats de Catalunya, diputats a Corts y'l Bisbe de la seu de Girona, fou un acte solemnis-sim qu'omplí de satisfacció als sanpolenchs, que poden estar orgullosos de poder ensenyar als seus hostes y en la part més alta de la població, l'ayrés edifici que des'ara irradiarà instrucció y cultura per tots los indrets de la vila y que serà factor importantíssim pel desenrotll progressiu dels fills de la població.

Nosaltres al felicitar al amic Planiol y a tots los que han contribuït a la realització de tan bella obra, enviem la enhorabona més coral a la hermosa vila de Sant Pol.

FATXADA POSTERIOR Y JARDINS

obligatori, però l'absentisme escolar era molt habitual:

¿No els hi sembla que si es fes aixís a Sant Pol, hi hauria sempre a la Casa de la Vila un contingent bastant regular?

A Tolosa, el professorat català també visità museus, la redacció d'un diari i se'ls preparà una gran recepció a la Casa de la Vila. Des d'allà anaren al santuari de Lourdes i, a la tornada, s'organitzà una gran *corrida de toros* en honor seu, però la Carme i altres mestres s'excusaren d'assistir-hi i van preferir passar l'estona coneixent la ciutat.

El darrer dia visitaren una escola de nenes, ja que les mestres estaven interessades a veure com s'hi ensenyaven les labors. Les alumnes feien costura, rentaven i planxaven, però tan sols hi dedicaven 4 hores a la setmana, la resta del temps l'esmerçaven en l'estudi. En preguntar el motiu de dedicar-hi tan poc temps, la directora de l'escola els va respondre:

Aquí, no s'ensenyava més que lo necessari. Lo superflu ja ho aprenen a casa seva. Lo principal és modelar la intel·ligència, perquè un cap ben organitzat guia perfectament una mà, mentre que la mà, purament mecànica, ja mai servirà per formar criteri.

La Carme i les seves companyes quedaren meravellades de les paraules de la directora i s'adonaren, amb tristesa, de la diferència que hi havia entre països a l'hora d'entendre l'educació. A Catalunya, la majoria de pares i mares donaven més valor a un bon paner de labors, que no pas a la cultura intel·lectual de les seves filles. Encara quedava molt camí per recórrer, ara els tocava acomiadar-se dels seus companys i tornar cap a casa, amb l'esperança de poder seguir aprenent:

Volem estudiar, anar endavant sempre, portant per lema de nostres aspiracions i company de nostres desitjos, la fe amb Déu, el progrés per tot lo noble i per tot lo bo, l'amor a la Pàtria que ens dona acolliment a la regeneració moral

i material d'aquells cors tan petits, que amb les seves carícies sembla que ens tornen fer néixer.

El desembre de 1911 la Carme fou nomenada sòcia corresponsal de la *Sociedad Barcelonesa de Amigos de la Instrucción*, en què col·laboraven mestres públiques de la talla de Maria Baldó o Rosa Sensat. Aquesta entitat vetllava per millorar la salut dels infants i va impulsar el *I Congreso de Higiene escolar*, celebrat el 1912, en què es tractà de la higiene física i psíquica, així com de la higiene dels edificis i el material escolar. En aquell moment ja s'havien engegat algunes iniciatives d'educació a l'aire lliure, com les colònies que organitzava cada any l'Ajuntament de Barcelona i que van enviar nens i nenes a Sant Pol alguns estius. La Carme va formar part de la comissió encarregada de vetllar per les necessitats de la mainada que venia a la nostra vila i sempre se'n va encarregar, procurant fer la seva estada més agradable i profitosa.

La Carme i el seu marit vivien a la casa del costat de les «Noves Escoles», a l'actual Carrer Antoni Sauleda, i es van afillar un nebot, en Narcís Domènech. No sabem la data

exacta en què la Carme va deixar la plaça de mestra a l'escola de Sant Pol, però segurament va ser quan el seu marit es va jubilar del càrrec de secretari, per motius d'edat i de salut, el novembre de 1931, o poc temps després. El cert és que va deixar empremta en moltes alumnes seves que, anys més tard, encara recordaven amb afecte *Doña Carmen*.

LA CARME I EL SEU MARIT VIVIEN A LA CASA DEL COSTAT DE LES "NOVES ESCOLES", A L'ACTUAL CARRER ANTONI SAULEDA

A mà dreta la casa on vivia Carme Domènech. Al centre Ramon Planiol, promotor del projecte de les Noves Escoles, i el Dr. Josep Marquès, metge municipal

Bibliografia

- ✎ Sauleda Parés, Pere; Sauleda Parés, Jordi (2000). *El Sant Pol de l'avi*. Sant Pol de Mar.
- ✎ Sauleda Parés, Pere; Sauleda Parés, Jordi (2008). *El Sant Pol d'ahir i de sempre. La pesca i els pescadors*. Sant Pol de Mar.
- ✎ Rodríguez i Suriñach, Jaume (1986). *Historietes santpolenques*. Olot.
- ✎ Sauleda Parés, Pere; Sauleda Parés, Jordi (2005). *El Sant Pol d'ahir i de sempre. Les Noves escoles*. Sant Pol de Mar.

Imatges

- ✎ Arxiu Pere Sauleda
- ✎ Wikipedia

LES ROQUES DEL PUIG DE POPA

Ara que s'acosta el bon temps, us proposem fer una excursió per a tota la família al Puig de Popa enfilant-nos per la Vall de Burinons i amb tornada ben arran de mar. És un recorregut de 10 km i desnivell moderat que ens proposa la família @societat_ilimitada.

El Puig de Popa (210m) pertany al terme municipal de Calella i és un dels únics turons que tenim pel nostre entorn on hi afloren unes roques característiques. És una excursió que es pot fer amb nens, d'uns 10 km i amb uns 300 metres de desnivell.

Sortim de la Plaça de l'Hotel cap a la Vall de Burinons. Abans d'arribar al fons de la Vall i poc després de deixar l'asfalt, agafem el camí que ens porta a Can Mascaró. Seguim la pista a mà dreta fins a tornar a agafar la pista

principal que remunta la Vall fins a Can Burinons, on just a l'entrada girem a la dreta en forta pujada i anem fent llaçades i algun planeig fins arribar a la carena de la Serra de les Guilles.

D'allà baixem una mica i flanquegem pel costat de Calella de la Serra per un corriol emboscats fins a sortir a peus de l'última pujada al Turó de Burinons (259m). A mitja pujada girem a l'esquerra i baixem per un corriol molt amagat fins a un collet molt proper ja al

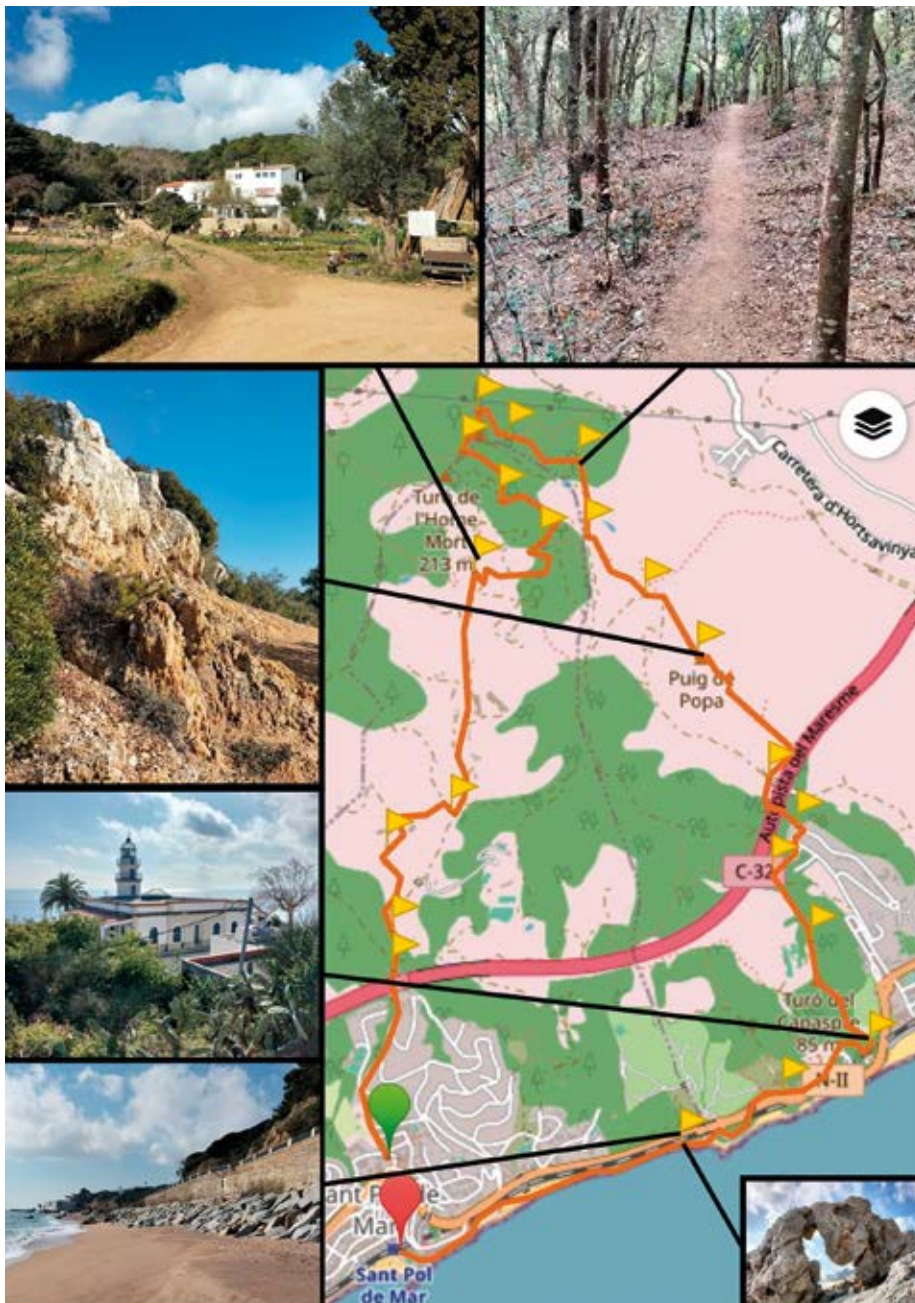

Puig de Popa. Només ens queda girar a l'esquerra i seguir el camí de la carena que ens hi portarà en uns 5 minuts.

Del cim, anem tot avall seguint l'aresta SE (sud-est) per corriols (seguir el track si no es coneix bé la zona) fins al túnel que travessa l'autopista (l'anem veient en tot moment), però no travessarem per aquí sinó que pujarem per la pista fins a trobar un segon túnel que ens deixarà a la urbanització Valldenguli. D'allà enfilarem direcció al tenis i al Far de Calella per un corriol ben senyalitzat. Del Far anirem cap a la Roca Grossa per la carretera vella i travessant el pont de fusta que creua per sobre de l'N-II.

Ara, depèn de com estigui el mar i la sorra podem tornar cap a Sant Pol tota l'estona per la platja o alternant trams de platja i el camí del costat de la via del tren (alerta si aneu amb gossos o nens!).

Les descripcions detallades de la ruta amb més fotos les podeu trobar escanejant aquest enllaç del Wikiloc.

Qui som @societat_ilimitada?

Som la Violeta, en Bruc, la Núria i en Pep, una família que no sap estar quieta, ens trobareu a tot arreu menys a casa! Els nostres dos fills de 9 i 6 anys ja han assolit el repte dels 100 cims de la FEEC. Ens podeu seguir i contactar-nos, si teniu dubtes d'activitats a fer amb nens al nostre perfil d'instagram [@societat_ilimitada](#)

ARI CEREZUELA, LA PRIMERA SANTPOLENCA JUGADORA DE FUTBOL PROFESSIONAL

Cerezuela, aquesta temporada, amb el braçilet de capitana del Torreense

Ariadna Cerezuela (Calella, 2000), viu a Sant Pol des dels 7 set anys, quan la seva família es va instal·lar al carrer Sant Pau. És la petita de dues germanes i va començar a practicar el futbol amb cinc anys en el ja desaparegut camp de terra que ara ocupa l'Escola Sant Pau, just al costat del Municipal Sot del Bagueny.

La temporada 2022-2023 ha esdevingut jugadora professional de futbol a la lliga femenina portuguesa capitanejant l'SCU Torreense.

La família Cerezuels al complet

La samarreta de l'ATC Sant Pol va ser la primera que va lluir com a futbolista l'Ari, a l'edat de 5 anys

A banda del futbol, practicaves altres esports?

Després de jugar un primer any a futbol, el meu pare va veure que seria molt complicat que em divertís jugant pel fet de ser l'única noia de l'equip i em van apuntar a bàsquet. Jo no volia jugar a bàsquet, així que vaig provar de fer atletisme. Però tampoc m'agradava i, al final, vaig tornar a jugar a futbol, aquest cop al C.F. Pineda, on vaig lluir la seva samarreta del 2008 al 2011.

Els equips femenins són ben habituals a dia d'avui, però quan vas iniciar-te no era pas així. Suposava un problema, per a tu o per als teus companys d'equip, el fet de jugar barrejats?

Mirant enrere ara, puc dir que no seria la jugadora que sóc ara si no hagués estat per tots els anys que vaig estar jugant amb nois. Però, en aquell moment, era un repte constant. Jugar en un equip i en una lliga on ets l'única noia és difícil perquè costa molt integrar-se o, més aviat, que et deixin integrar-te. Els nens no tenien cap maldat, però els hi feia vergonya que una nena estigués al mateix nivell que ells, i per tant em posaven les coses difícils.

Però el que sí que era més dur era anar a altres camps a jugar i escoltar altres pares fer certs comentaris sobre si les noies haurien o no de jugar a futbol. Vaig jugar amb nois quasi 10 temporades, i tot i que durant aquells anys era complicat fer-se un lloc dins de l'equip, ara tinc molt bona relació amb molts d'ells i recordem aquells anys amb un somriure.

En quin moment decideixes que vols apostar fort pel futbol?

Quan vaig acabar batxillerat, estava jugant a Santa Susanna, que és on vaig començar a jugar amb noies

"DIRIA QUE EN EL MOMENT QUE VAIG DECIDIR MARXAR A ESTATS UNITS A JUGAR, VAIG FER UN PAS ENDAVANT COM A FUTBOLISTA. A ESTATS UNITS EL FUTBOL FEMENÍ ESTÀ MOLT MÉS VALORAT QUE AQUÍ"

La seva carrera esportiva va fer un gran salt amb la lliga universitària dels Estats Units

gràcies al projecte que va començar en Lauren Florido, llavors coordinador general i màxim responsable de l'Espanyol femení, i que va triomfar molt. Però sabia que a partir d'aquell moment, estudiar i jugar seria complicat de compaginar.

Una noia em va parlar de l'opció de marxar a Estats Units a estudiar i jugar a futbol alhora, i vaig optar per cursar els estudis de psicologia a la Barry University de Miami, on m'hi vaig estar quatre anys. En la meua primera temporada vam guanyar la Lliga de l'Estat, la Sunshane State Conference, arribant a disputar les eliminatòries regionals contra altres universitats.

L'estiu del 2022 vaig tornar a Sant Pol després de graduar-me. Tenia ganes d'estar prop de casa, però volia seguir jugant i, a poder ser, a un nivell alt. I va ser a través de l'ajuda d'un representant que vaig poder fitxar amb l'Sport Clube União Torreense de Portugal, on jugo ara.

Diria que en el moment que vaig decidir marxar a Estats Units a jugar, vaig fer un pas endavant com a futbolista.

En un país on s'idolatra el futbol americà, el bàsquet i el baseball, t'imaginaves que també hi hagués tanta afició al 'soccer'?

Allà el futbol femení està molt més

valorat que aquí. Hi ha moltes coses que no comparteixo de la manera de viure que tenen als Estats Units. Ara bé, la facilitat que tenen les noies per gaudir del futbol sense cap altra preocupació és d'envejar. Les nenes, des de ben petites, tenen un munt d'equips per triar, hi ha lligues molt competitives, juguen en camps de gespa natural, etc.

A nivell universitari, entrenàvem cada dia, teníem fisioterapeutes, psicòlegs, sessions de gimnàs tres cops per setmana, viatjàvem a altres estats per fer la pretemporada. Tot això no ho tenim aquí. No m'imaginava que hi hagués tanta afició al futbol femení, però tampoc m'imaginava que hi haguessin tants diners que anaven destinats a l'esport i al futbol femení.

Si no t'hagués sorgit l'oportunitat de jugar a la lliga portuguesa, haguessis seguit en equips dels Estats Units?

No, segurament m'hagués quedat a casa i m'hagués centrat en estudiar un màster. M'encanta jugar a futbol, però tinc clar que estudiar i formar-me és també molt important. Vaig gaudir molt dels meus quatre anys als Estats Units, però no m'hi hagués quedat a viure perquè em sentia molt lluny de casa.

Com ha estat l'adaptació al Torreense, perquè t'hagin escollit capitana en el teu primer any?

Celebració d'un gol amb el Barry University de Miami

L'adaptació ha estat molt bona. Estic molt contenta d'estar aquí. Visc en un poblet proper a Lisboa, tranquil i amb molt bon ambient.

Tot i que l'equip té molt bones jugadores, aquest any no hem tingut molta sort perquè moltes d'elles han patit lesions greus. Tenim un bon grup i bona dinàmica. Vaig ser escollida capitana poc després d'arribar, teníem moltes jugadores noves i per tant no teníem cap «veterana» per agafar el rol de capitana, de manera que els entrenadors van veure que jo m'havia adaptat ràpid a l'equip i van pensar que seria una bona opció com a capitana.

Tot i que considero que tinc un caràcter introvertit per ser capitana, m'agrada portar-me bé amb tothom i intento que totes les noies estiguin contentes i es trobin a gust formant part d'aquest equip.

Tens ofertes per venir a la Lliga espanyola?

No, no tinc cap oferta de la Lliga Espanyola. Encara no tinc clar que faré l'any que ve, de moment estic gaudint d'aquest any aquí i intentant aprendre una miqueta de portuguès...

Amb tot aquests temps fora de casa, què és el que més trobes a faltar a Sant Pol?

El que trobo més a faltar quan sóc fora és la platja i aquella tranquil·litat tan característica de Sant Pol.

Quin record guardes dels teus inicis a l'ATC Sant Pol?

Del primer any recordo dues coses, que jugàvem en el camp de sorra on ara hi ha l'escola i que em passava molta estona a la banqueta. Quan vaig tornar a l'ATC Sant Pol després d'uns anys, ja jugàvem al camp de gespa. D'aquells últims anys a l'ATC Sant Pol, del 2012 al 2014, recordo gaudir molt de jugar i guardo molt bon record dels entrenadors que vaig tenir.

L'ESPAI DEL LECTOR

En memòria de Josep Armengol «Gol»

Ploren les coses, avui, a Sant Pol de Mar. Plora, la plaça de l'Hotel. S'hi notarà l'absència de l'home que cada dia hi baixava a mig matí per omplir-la de mirades. Josep Armengol, Gol, ha mort.

Un ciutadà, un activista, un observador. Un amic de molts amics. En Gol ha estat un d'aquells personatges que, sense trompetejar, acaben donant sentit a la vida en comunitat.

Des dels anys vuitanta era resident de Sant Pol en el sentit complet del participi actiu: va arribar, s'hi va quedar i va fer-ho amb una gran estabilitat i serenor. Els que l'han conegut des de fa anys poden explicar el treball tenaç que hi ha fet en favor de la vida social.

Fotoperiodista reconegut durant els anys de la Transició, va treballar per al setmanari demòcrata *Cambio16* i va acompanyar l'artista Perejaume en molts dels seus projectes.

També va ser l'ideòleg i promotor de la Fira Alternativa, que gràcies als bons fonaments que ell va assentar-hi, ja ha arribat a la 27a edició.

Gol va defensar tenaçment reivindicacions urbanístiques, va promoure accions per la pau, va lluitar per una millor situació laboral del seu gremi de fotògrafs de premsa... Paradoxalment, un ciutadà tan inquiet, també va saber ser un home quiet.

En Gol anava cada dia a la terrassa del bar El Galet i triava el racó que li permetia obrir més l'angular de la seva mirada vital. S'hi asseia (residint-hi) i callava. Callava, escoltava i observava, perquè, com havia dit més d'una vegada, «les paraules es gasten, les mirades no...». Josep Armengol, voltat d'amics tertulians, pensava des del racó de terrassa preferit. Als bars quan la gent bada, ho fa per imaginar. Ell no, ell pensava. —Què fas, Gol? —Miro la llum de fora, que varia tant com la que tenim a dins... Un dia va penjar la càmera, però va seguir mirant la llum, les persones i les coses del seu poble. Aturant-ne el moviment, estimant-les sense gesticulacions sobreres. I per això, avui, les coses ploren a Sant Pol i semblen més quietes que mai a la plaça de l'Hotel.

Col·lectiu d'amics de Josep Gol

En Gol va néixer a Barcelona l'any 1953. Fotoperiodista reconegut durant els anys de la Transició, va treballar per al setmanari demòcrata *Cambio16* i va acompanyar l'artista Perejaume en molts dels seus projectes. També va ser l'ideòleg i promotor de la Fira Alternativa de Sant Pol, que gràcies als bons fonaments que ell va assentar-hi, ja ha arribat a la 27a edició.

A més dels seus treballs com a fotoperiodista i com a periodista artístic, va ser un molt bon col·laborador de companyies com Comediants, La Cubana i La Fura dels Baus, entre d'altres. L'any 1983 va publicar el seu primer llibre *El Molino* i el 1996, *Manes*, sobre La Fura dels Baus.

L'any 1986 va organitzar l'exposició *Visió fotogràfica d'una època 1936-1986* a la Sala Arcs de la Fundació La Caixa. Del 1990 al 1992 va dirigir i coordinar l'espai Francesc Català i Roca i entre el 1987 i el 1992 va presidir l'Associació de Fotògrafs de Premsa de Catalunya. A partir d'aquí, es va bolcar al món de l'espectacle i els seus projectes hi estaran fortament relacionats. L'any 2021 l'Institut d'Estudis Fotogràfics de Catalunya crea La Beca de formació Josep Gol.

**Podeu fer arribar
els vostres textos a l'adreça
ens@santpol.cat**

**Aquests no podran excedir
els 1.500 caràcters i se'n
publicaran tants com
permeti el disseny de la
pàgina**

VOLADES SANTPOLENQUES

UNA FESTA OBERTA A TOT EL POBLE

El proper 21 de maig tothom és benvingut a la 32ª trobada de les Volades Santpolenques, en la què gaudirem de la tradicional arrossada i el ball amb Toni Balam Grup. Els tiquets es poden comprar fins al 15 de maig als establiments Coses de Casa i l'Estanc de l'Àngels.

La tradicional arrossada, que enguany es torna a cuinar al moment

A Tot Drap
Agrupació Escolta el Nus
Amics de les Arts
Ampa Escola Sant Pau
Ampa Institut Sant Pol-La Vallalta
Associació Fira Alternativa
At. Club Sant Pol
Centre Cultural i d'esbarjo
Cineclub Akira
Club Bàsquet Sant Pol 07
Club Nàutic Sant Pol de Mar
Club Petanca Sant Pol
Club Petanca Santpolenc-Maresme
Club Tennis La Riera
Club Tennis Sant Pol
Colla de Geganters
Col·lectiu Feminista de Sant Pol
Comissió de Reis
Crisol
Eshart Dansaire
Grup l'Hotel
La Infernal de la Vallalta
Penya Melons
Penya Xindries
Unió d'Establiments i Serveis
Volades Santpolenques
Vòlei Sant Pol

La tradició del dinar popular de les Volades Santpolenques es remunta al 12 d'octubre de 1967, quan la lleva del 38 va reunir-se per primera vegada amb les seves famílies per celebrar el seu 50è aniversari. Tal com relata Roser Serra Geli en l'ENS núm. 80, «a Sant Pol el 1917 va ser un any de gran natalitat. Varen néixer gran quantitat de nadons, la majoria de sexe masculí, que varen omplir les cases i els carrers de joia i alegria. Aquests nois i noies que varen créixer i jugar, mentre eren infants, en la tranquil·litat que dona un poble petit, aliens als greus problemes que es produïen al país, es convertiren en protagonistes involuntaris de grans esdeveniments. Tenien entre 20 i 21 anys i ja havien viscut fets tan importants com l'Exposició Internacional de Barcelona de 1929, la proclamació de la II República i l'esclat de la Guerra Civil en la qual els nois hi participaren com a combatents, ja que foren cridats a files l'any 38, trencant-se d'aquesta manera totes les seves il·lusions, projectes i esperances. Acabada la guerra hagueren de fer el servei militar, la majoria tres anys, i alguns, fins i tot, varen estar internats en camps de concentració. Tots ells, menys un, tornaren sans i estalvis a casa.

Aquests fets els uniren i amb motiu d'estar a punt de complir els 50 anys decidiren celebrar-ho tots junts. Uns quants es trobaren a casa d'en Tomàs Vidal, un dels promotors de la idea, per preparar la celebració de tan important data. Concretada la festa ho comunicaren a tots els de la seva lleva, nascuts o no al poble.

El 12 d'octubre de 1967, Joan Borrell, Josep Català, Adolf Fulquet, Francisco Garcia, Miquel Mansachs, Víctor Mas, Francesc Puig, Miquel Puig, Emili Pou, Manel Roig, Lluís Sagristà, Jaume Sauleda, Joaquim Serra, Cristòfol Vega, Tomàs Vidal, Josep Vila i Salvador Vilà, juntament amb les seves esposes, es reuniren a l'ermita de Sant Pau, on el mossèn de la lleva, Francesc Puig, oficià una missa, en la qual no varen oblidar al company mort a la Guerra Civil, Nemesi Surós, a qui van retre homenatge. A continuació anaren al camp de futbol per jugar un partit de pares contra fills; acabaren la festa amb un dinar a l'Hotel La Costa. La trobada va ser tan

Primera trobada de la lleva del 38, l'any 1967

Les «nenes de les armilles» tampoc no faltaran a la cita!

Els integrants de la lleva del 38, en una de les seves trobades anuals

gratificant que decidiren repetir-la. Per aquest motiu, un cop a l'any, normalment el dia 12 d'octubre, la lleva del 38 es reunia per dinar, quasi sempre a un lloc diferent i, si era possible, assistien a algun espectacle».

De la lleva del 38 a les Volades Santpolenques

Amb els anys, i els decessos dels integrants d'aquella lleva del 38, la tradició es va anar perdent fins a la seva interrupció. No va ser fins l'any 1988, que a n'en Joan Calvet se li va ocórrer la idea, juntament amb en Josep Maria Ramon (Mussa) i en Lluís Oliva d'anar a veure a l'alcalde del moment, en Josep Roca, per demanar-li permís per fer una trobada de quintes de majors de 50 anys al pati de les Escoles Nacionals. Aquest hi va estar d'acord, i va ser així com aquell any se celebrà la primera Trobada de Volades Santpolenques.

Al cap d'uns pocs anys, per la renúncia dels primers promotors a seguir organitzant les Trobades, va prendre el timó de les mateixes en Josep Roca, juntament amb

l'Emili Pera (Rombo), Montserrat Vidal, Miquel Carbó, Milagros Domínguez, Angelina Ferrer, etc. A la mort d'en Josep Roca l'any 2008, poc abans de la 20a Trobada, un grup de caps de colla prengueren la iniciativa de conservar la festa, i el 20 d'abril del 2008, la festa es va traslladar per primer cop al Pavelló Municipal.

Un any més tard, el 2009, es redactaren els Estatuts de l'Associació i aquesta quedà registrada en el Departament de Justícia de la Generalitat.

L'any 2013 es va celebrar el 25è aniversari de les Volades amb una missa, audició de sardanes i el vermut popular que donà pas al gran dinar de germanor, en el que no hi va faltar el clàssic arròs i un pastís d'aniversari. Havent dinat es va obsequiar els assistents amb un Sant Pau de xocolata i ametlles i va començar el ball.

Aquest 2023 celebrem la 32a edició de les Volades Santpolenques

En les successives edicions, la trobada s'ha anat obrint cada cop

a més persones arribant a reunir fins a 600 assistents en algunes edicions i traslladant les darreres celebracions a la carpa del Parc del Litoral. Fins al punt que, en l'actualitat, és una festa oberta a persones de totes de totes les edats i procedències, esdevenint un espai de retrobament amb persones de Sant Pol que viuen fora i poder compartir experiències i emocions viscudes.

Enguany serà la 32a Trobada de les Volades Santpolenques després dels tres anys d'aturada per culpa de la pandèmia. Actualment tiren del carro Josep Agulló, Elvira Solé, Joan Cros, Pilar Marques, Sió Ferrando, Albert Capell, Marià Bonell, Miquel Carbó, M. Francesca Oliver i Francesc Llorens. Com a novetat, es recupera que l'arrossada la cuinarà in situ l'organització de les Volades, i no hi faltaran les Nenes de les Armilles: el ja tradicional grup de dones que serveixen els plats i amenitzen la festa.

**Recorda,
la cita és el 21 de maig!**

MARBÀ: “ÉS MOLT BONIC QUE ELS ONDAS VALORIN UN PROJECTE FET PER GENT JOVE”

Nil Marbà Sala (Sant Pol de Mar, 1999) ha obtingut el Premi Ondas al millor podcast en llengua cooficial de l'Estat amb tan sols 23 anys amb *El silenci de la Rambla*, la materialització del seu treball de final de grau en forma d'una producció de quatre capítols que recullen el testimoni de les persones que van viure l'atemptat del 17 d'agost a Barcelona.

El jurat l'ha valorat per «mostrar una sensibilitat primorosa des de l'àudio» i «prendre el pols de l'estat de les víctimes dels atemptats de la Rambla cinc anys després». El jurat també ha destacat del projecte la seva evolució: de néixer com un treball universitari de final de grau, a passar a les llistes d'allò més escoltat l'estiu passat, «sense oblidar la humanitat i la mirada àmplia que requeria abordar aquesta tragèdia i fent-se valer del silenci i les veus per transmetre-ho de manera única».

La gala de lliurament de guardons tindrà lloc el 3 de maig a Màlaga.

Quins són els teus inicis en el món de la ràdio i la comunicació?

Vaig començar a fer ràdio des de casa meva, a Sant Pol. Reunia diversos amics a l'habitació els dissabtes al vespre i emetíem en directe a través d'una aplicació d'internet. Xerràvem de música i de la vida en general. Així vaig fer els primers programes. Després vaig fer el salt a la ràdio local: Ràdio Sant Cebrià, Ràdio Canet, Ràdio Calella i, més tard, Ràdio Sant Pol.

Com sorgeix la idea de realitzar el podcast *El silenci de la Rambla*?

El setembre del 2017, quan vaig començar la carrera de periodisme, feia quinze dies dels atemptats a Barcelona i Cambrils. L'atac a la Rambla em va marcar molt perquè aquell 17 d'agost era a Plaça Catalunya cinc minuts després de l'atropellament. Em vaig trobar amb tot el dispositiu policial, les famílies corrent, les allaus humanes per la por a nous atacs... Com a treball de final de carrera, i coincidint amb el cinquè aniversari del 17A, vaig decidir crear un podcast sobre com havia canviat la vida de les víctimes, els familiars de les víctimes i aquells que coneixien els terroristes. La SER em va ajudar a fer-lo possible.

Què t'ha aportat poder formar part d'una emissora tan important com la SER?

La SER ha estat la meva escola. Hi he treballat tres anys molt intensos marcats pel procés i per la pandèmia. El que més agraeixo és haver pogut fer una mica de tot. He tingut el luxe de coincidir amb periodistes a qui sempre he admirat com en Josep Cuní, amb qui vaig treballar tot l'any passat. Això sí, no portava gaire bé haver-me d'aixecar a les tres de la matinada.

Què et suposa rebre un premi Ondas amb tan sols 23 anys?

Encara no m'ho crec. Tot va començar com un treball de la carrera! És molt bonic que els Ondas valorin un projecte fet per gent jove

Podcast: sèrie d'episodis sonors que es poden escoltar a demanda del públic descarregant-los en un dispositiu personal, o bé escoltar en línia.

i al qual vam dedicar tantes hores. En Pablo Sánchez (el company amb qui vaig fer el podcast) i jo n'estem molt agraïts. El premi fa que el podcast arribi a més gent i espero que contribueixi a fer que les víctimes dels atemptats no quedin en l'oblit.

Quantes trucades i whatsapp de felicitació has rebut des que s'ha sabut que havies guanyat l'Ondas?

Trucades no moltes, però un munt de missatges de whatsapp. Com que l'anunci dels guanyadors es va retransmetre en directe per TV3 mentre jo estava al plató, ho va veure molta gent i el mòbil treia fum.

Rebre un Ondas i formar part de la plantilla del Planta Baixa de TV3 t'està obrint moltes portes en la professió del periodisme?

Rebre l'Ondas ha servit perquè molta gent decideixi escoltar el podcast i es fixi en la feina que hem fet amb en Pablo. Això és fantàstic. Per altra banda, treballar al «Planta Baixa» és una oportunitat constant. Aprenc cada dia i conec moltes persones diferents movent-me per Catalunya. He perdut el compte de tots els municipis que he visitat. Fer tantes hores de carrer t'ajuda a aprendre molt.

I què en pensen els de casa, dels teus èxits?

N'estan molt orgullosos. Sempre he agraït que em donessin suport i mai han qüestionat les decisions que he pres. Em fa gràcia perquè molta gent em felicita a través de la meva mare. Ella treballa a la biblioteca del poble i, com que molts la coneixen, li donen records.

Costa veure't per Sant Pol?

Hi soc cada dia, tot i que passo gran part de les hores a Barcelona. El millor moment del dia és quan surto a córrer per davant del mar. Sempre he preferit viure aquí que a la ciutat, encara que el transport públic no ho posi fàcil.

Premis Ondas: guardons que atorga Ràdio Barcelona (SER) i el grup de comunicació Prisa per reconèixer i dinamitzar les produccions radiofòniques, musicals i televisives que, tant a nivell nacional com internacional i en tots els gèneres i formats, aportin elements innovadors i millorin l'experiència de l'audiència.

Marbà, en una de les connexions en directe pel programa *Planta Baixa*

ELS CARRERS DE SANT POL

Comentats per un que no és de Sant Pol

Ramon Sargatal

Us acostem un nou lliurament de la història dels noms dels carrers de la vila, obra del farnesenc Ramon Sargatal. En aquesta novena entrega, seguim amb els carrers amb la lletra R.

RAMON PLANIOL I CLARAMUNT.

CARRER DE

Ramon Planiol i Claramunt

(Sant Pol de Mar, 1859-1935). Empresari i mecenes.

Conegut popularment com el Sr. Ramonet. Va ser un emprenedor santpolenc emigrat a Cuba de molt jove. Tenia 13 anys quan va embarcar-se. Al cap de poc temps ja hi havia fundat diverses empreses de fusteria i mosaics. Va acabar presidint la gran corporació *Asociación Nacional y Unión Industrial y Comercial*. Un cop convertit en acabat home de negocis, va impulsar la construcció d'una de les ermites cubanes consagrades a la Mare de Déu de Montserrat*, la que es troba als afores de l'Havana.

Durant les seves visites a Sant Pol, no va deixar mai de fer mecenatge i accions d'interès social. Entre els múltiples ajuts econòmics per a projectes de tota mena, va finançar les noves escoles del carrer de Santa Clara* (conegudes com *Els Estudis*), que van servir de model per a la construcció d'escoles coetànies com les de Santa Coloma de Farners. També va encarregar a l'arquitecte Ignasi Mas i Morell* l'esplèndida casa modernista que s'aixeca al carrer Abat Deàs, que va fer construir per al seu germà. A la façana s'hi contemplen dos escuts que són els punts cardinals de la seva existència: Cuba i Sant Pol.

Sent un home que trepitjava amb decisió el terreny per on passava, no ens ha d'estranyar que el desfici de travessar l'Atlàntic li vingués de la contemplació... d'unes sabates! A la processó de Corpus de 1872, va quedar encaterinat amb les de xarol que duia el Sr. Xavier Roca, un hisendat que havia fet fortuna cubana. De manera que no solament va insistir i insistir a la mare que volia llençar-se de cap a l'aventura, sinó que ho va voler fer amb els peus ben calçats. Abans de pujar al vapor que l'esperava al Port de Barcelona, es va gastar el poc que tenia per comprar-se'n unes d'iguals i així arribar a l'illa *comme il faut*.

Font

📍 Pere i Jordi Sauleda. *El Sant Pol d'ahir i de sempre. El Senyor Ramonet i el Sant Pol del seu temps*. 2007

Localització

Barri de Can Balmanyà.

RIERA,

CARRER DE LA

Es tracta de la riera de Vallalta, que uneix Sant Pol amb els pobles de Sant Iscle i de Sant Cebrià. Si generalment els nuclis de població amb monestir o fortificacions han nascut i crescut a redós seu, aquest no és ben bé el cas de Sant Pol, que ho va fer per la banda contrària. S'explica perquè damunt de la riera hi havia una torre de vigilància (avui campanar de l'església de Sant Jaume) i perquè les condicions per al cabotatge de les embarcacions eren millors, ja que el desguàs al mar havia format un petit port natural (vegi's Villar del Grau*). De fet, la riera donava nom a tot aquell sector de la vila, la de més a garbí, en contraposició a la zona del Cau (vegi's carrer de Sant Pau*). Com que passava per sota de l'església de Sant Jaume, també havia tingut aquesta denominació. L'antic Camí Ral, que entrava al poble per Can Villar, la travessava. Era el lloc de celebracions populars abans d'executar-se el projecte d'urbanització de la Punta* (vegi's carrer de Pau Simon*, Plaça de Tocar ferro* i Avda. del Dr. Furest*) i on es van construir les primeres torres d'estiuejants. Avui el Parc de Can Villar que hi ha al marge dret continua sent un dels espais recreatius més sovintejats. Salvador Espriu* ens parla en un poema de la «desbocada força dels cavalls de l'aigua...» Passa a tot el Maresme. A Sant Pol les rierades també es repetien i tot ho inundaven. Per això el 1877, s'hi va construir un mur de contenció amb pedres extretes de les obres de rebaix del penyal de la Punta. Com si diguéssim, va ser una gentilesa dels del cantó del Cau als seus veïns. Després de la guerra civil va dir-se Avenida del Generalíssimo. Cap rierada no se'n va endur el nom. Els santpolencs, com la resta de catalans, van haver d'esperar que l'epítet es morís al llit.

Altres noms

Antigament: Carrer de Sant Jaume.

República (acord de Ple 15-02-1932) i Guerra Civil: C/ Villà del Grau.

Franquisme (acord de Ple 27-04-1939): Avenida del Generalíssimo.

Font

☛ Pere i Jordi Sauleda. *El Sant Pol de l'avi*. 2000

☛ Pere i Jordi Sauleda. *El Sant Pol d'ahir i de sempre. Altres apunts i retalls*. 2018.

☛ Cristina Bosch. *Arxiu de Sant Pol. Estudi de la variació dels noms dels carrers de Sant Pol*.

Localització

Centre Vila, limitant amb Barri de Can Villar.

RIERA VAQUER,

CARRER DE

Joan Riera Vaquer
(Sant Pol de Mar, 1889 - Barcelona, 1949). *Metge*.

Va ser un eminent radiòleg i electroterapeuta. L'any 1915 va fundar l'Institut Fisioterapèutic de Barcelona. També va ser cofundador de l'Institut Ginecós de Barcelona per a l'assistència de les dones. L'edifici és actualment la seu del CAP Maragall. Els seus estudis i treballs científics van ser coneguts i difosos arreu d'Europa, tant a través de les universitats com de la premsa. També va treballar en la profilaxi de la tuberculosi. Al segle XIX, aquesta malaltia rebia el nom de la «pesta blanca» a causa de l'elevada mortalitat que provocava. Tot i el descobriment, un any abans, del bacil que la desencadenava, la comunitat científica continuava movent-se a les palpentes. L'any 1919, juntament amb el veterinari Francesc Sugranyes, va crear un sèrum antituberculós de gran eficàcia.

Per la seva tesi doctoral titulada *La ionització en electromedicina* el Rei Alfons XIII va voler conèixer-lo en persona. No sabem si la tesi del Dr. Riera va despertar més o menys interès que la col·lecció particular de pornografia que el monarca estudiava a tota hora.

Font

☛ Pere i Jordi Sauleda. *El Sant Pol del meu avi*. 2000

☛ <http://www.galeriametges.cat/galeria-fitxa.php?icod=EDIH>

Localització

Barri de l'Hotel.

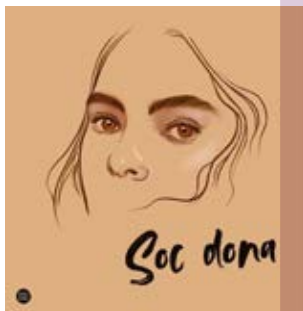
VA DE LLIBRES

Apunta't a la llista de distribució de recomanacions lectores!

Si vols rebre al teu mòbil les recomanacions de la Biblioteca de Sant Pol, envia la paraula *llibres* al número **661 874 108**, i un cop al mes rebràs un whatsapp amb tres propostes de lectura.

INFANTIL

Soc dona
Elena Pancorbo
Estrella Polar, 2022

Aquest llibre és una carta. D'amor. A tu mateixa. Un recordatori. Una promesa. Una abraçada càlida. I un regal: el de ser dona. Creat a partir de citacions de dones valentes que ens van obrir camí, van ser exemples a seguir i van transformar la societat. Un cant coral ple d'inspiració.

El text ha estat confeccionat a partir de citacions de personalitats femenines rellevants que han lluitat pels drets de la dona, com Chavela Vargas, Simone de Beauvoir, Yoko Ono,... Il·lustracions d'Elena Pancorbo que acompanyen a cada text molt realistes.

ADULTS

L'escuma
Helena Guilera
Edicions del Periscopi, 2022

Com si es tractés d'un puzzle, l'autora d'aquesta novel·la ens va donant petites peces de la història que en un principi semblen inconexes, però que poc a poc van dibuixant una història de relacions familiars, amors, música, ciència, malalties... on no hi sobra ni una de les peces que l'autora ens ha deixat. Encara que al principi ens hagi fet ballar el cap.

L'Helena Guilera Recoder és una jove (joveníssima) autora que escriu amb tendresa, on cada paraula té el seu significat i cada història diu més del que s'escriu. Parlar de malalties mentals, de situacions límit i de relacions familiars no sempre és fàcil, i trobar les paraules adequades per explicar-ho sense fer-ho més dramàtic del que la realitat ens mostra, tampoc. I ella ho aconsegueix. És una autora que caldrà seguir de ben a prop...

ADULTS

L'esdeveniment
Annie Ernaux
Angle Editorial, 2022

Annie Ernaux és una professora i escriptora francesa que es caracteritza per escriure obres principalment de caràcter autobiogràfic. L'any 2022, va ser premi Nobel de literatura com a reconeixement per la seva prosa descriptiva, la seva memòria personal i per la crítica social i política dels seus llibres.

A *L'esdeveniment*, l'Annie retrocedeix en el temps fins al 1963, quan ella era una jove i una prometedora estudiant a la universitat de Rouen. Serà llavors quan un fatídic esdeveniment farà trontollar totes les expectatives a les quals una noia de la seva edat pot aspirar: un embaràs no desitjat. Angoixa, impotència, incredulitat, fosc, clandestinitat, moral.... seran algunes de les paraules que ella escriu en el seu bloc de notes. Mitjà que l'autora farà servir per reviuir aquells moments i als límits a què va haver d'arribar, igual que moltes altres noies sense recursos de l'època, per poder desfer-se d'aquella criatura no volguda en aquells moments.

BERNAT PUIGDOLLERS

OFEREIX LA SEVA PARTICULAR MIRADA A LA COL·LECCIÓ DEL MUSEU DE SANT POL

Puigdollers ha fet una tria d'entre les més de 200 obres del fons del Museu de Pintura de Sant Pol, que es podran visitar fins al 18 de juny. Una exposició que sota el nom d'*Enfilall*, que arriba amb aquesta carta de presentació del seu autor.

Bernat Puigdollers (Barcelona, 1991) és historiador i crític d'art, especialitzat en el camp de l'art català de mitjans del segle XIX i fins la postguerra. Sotsdirector d'art de la Fundació Vila Casas i comissari de l'Any Ràfols Casamada i Maria Girona, ha format part de l'equip de direcció del Museu de Montserrat (2016-2020); és Ponent de la Secció d'Arts Visuals de l'Ateneu Barcelonès i membre de la Comissió Artística Assessora del Temple Expiatori de la Sagrada Família.

El Museu de Pintura de Sant Pol és el resultat d'un desig de pintura irrefrenable, de la simple voluntat de ser. Des de la seva creació, l'any 1961, els Amics de les Arts i el seu cercle més pròxim han maldat esforços per teixir complicitats i fer, d'aquest espai de planta quadrada i sostres encavallats, un indret d'experimentació cultural i artística. I és d'aquesta manera, gràcies a la generositat de tots els qui l'han fet possible, que s'ha anat conformant el seu fons artístic, com un gran retaule –tant divers i plural– estès davant del mar.

Així, com un enfilall de quadres que avança per damunt dels murs, independentment de modes i tendències, la pintura ha anat fent camí. Cada generació ha pres el relleu de l'anterior i, amb mirada pròpia, ha nodrit el Museu de nova vida. De la mateixa manera, cada quadre que aquí s'hi exposa, com un cadàver exquisit, pren relleu de l'anterior, donant pas, una vegada i una altra, a noves complicitats i nous llenguatges, com una petita bassa on la pintura hi brolla constantment.

JUNTS, re-activarem Sant Pol

Tanquem un nou cicle polític durant el qual JUNTS hem estat el principal partit a l'oposició. Aquesta nova visió ens ha permès veure les coses des d'un altre punt de vista, i creiem que ara, encara més, sabem de quina manera podem millorar el futur de Sant Pol.

Un aspecte molt important és la presència de l'equip de govern al carrer: passejant, observant, gaudint i, sobretot, escoltant les queixes i els suggeriments dels veïns, que sou els que veieu les principals mancances que hi ha i les millores que es podrien fer per tenir una vila on tots ens hi sentim a gust.

I és que ara ens trobem amb un Sant Pol deixat i brut, on no hi ha hagut voluntat de treballar per tal de tenir un poble que llueixi. I no és l'únic aspecte que creiem que cal millorar: a nivell educatiu s'haurà perdut l'oportunitat de continuar amb un bon projecte escolar deixant escapar un institut amb cara i ulls en benefici d'un Institut-Escola que neix petit i que no cobreix ni cobrirà les necessitats dels nostres estudiants.

Des de JUNTS volem treballar amb fermesa per recuperar un Sant Pol agradable i amable. Estem disposats a escoltar a tothom, assumir responsabilitats i a fer el possible per facilitar i millorar el dia a dia dels vilatans i vilatanes de Sant Pol. I és que, amb tots vosaltres,

JUNTS, re-activarem Sant Pol!

jxcatsantpol@gmail.com
613402016

Hem estat útils i volem continuar essent útils!

En la darrera tribuna política dels ENS d'aquest mandat volem repassar de manera breu la nostra contribució, des del govern, a fer de Sant Pol el millor lloc possible per viure.

Comencem precisament per aquesta publicació i el nostre compromís a retornar-li la qualitat de publicació cultural i del poble.

Hem fet realitat la construcció de l'institut-escola que permetrà als nostres joves formar-se a Sant Pol dels 3 als 18 anys.

S'han millorat els ajuts de Benestar Social amb nous criteris per arribar a més gent i amb més qualitat, alhora que hem posat en marxa fins a 8 pisos d'inclusió social i hem implantat una xarxa d'ajuda i d'atenció psicològica per a les dones en situació de violència, un veritable problema que viu la nostra societat i que Sant Pol no nés, malauradament una excepció.

També s'ha renovat la gespa del camp de futbol per tal que els més de 300 joves que hi practiquen esport ho puguin fer en les millors condicions.

Des d'Hisenda hem mantingut a ratlla la pressió fiscal sense apujar impostos i mantenint un bon nivell d'inversions per seguir millorant Sant Pol amb una ràtio d'endeutament baix.

Ampliar els canals de comunicació amb la ciutadania (WhatsApp i Telegram) era necessari, s'ha creat una nova web i hem passat a ser emissors de certificats digitals per facilitar els tràmits electrònics amb l'ajuntament.

I a banda de tota la feina feta, hem hagut d'afrontar una pandèmia mundial! Però ens han quedat projectes al calaix i energies de sobres per seguir a partir d'aquest juny.

Hem estat útils i volem continuar essent útils! Feu-nos confiança.

Salut i república!

Amb tu, continuem transformant Sant Pol!

Maig del 2019, just acabats de néixer aconseguim 522 vots i 3 regidores, i formem el primer govern d'esquerres a Sant Pol en 80 anys. Però, què hem fet durant aquests anys? Hem promogut la transició energètica, la igualtat de condicions a les subvencions de les entitats, la participació popular, hem treballat per un model de seguretat de proximitat i comunitari, hem defensat la protecció de la platja i la riera com a entorns naturals, hem elaborat el nou POUM amb noves zones d'equipaments esportius, culturals, aparcament i habitatge de protecció, hem elaborat el projecte d'Institut-escola... Trobareu tota la feina feta a www.governem.cat.

Arribem al 2023 amb l'objectiu de continuar la transformació iniciada, no pretenem fer canvis cosmètics sinó estructurals, de dinàmica democràtica i de model de poble. Cal donar continuïtat a un Govern d'esquerres independentista per consolidar el gir cap a la cohesió social i els valors republicans. Hem recuperat temps perdut durant els governs de dretes i ens hem sumat a les onades feministes, democràtiques i ecologistes. Però els canvis només s'aconseguiran si també hi ha un fort activisme social, per això fem una crida a tothom a sumar-se a l'assemblea, perquè la força popular és imprescindible.

Voleu conèixer els nostres candidats de cara al 2023?

Us esperem a www.governem.cat i al Local Popular del c/ Abat Deàs, 7.

Visca Sant Pol i visca La Terra!

Balanç

S'acosten les eleccions municipals, i probablement aquest sigui l'últim escrit per l'ENS d'aquest mandat 2019-2023, és per això que caldria fer balanç del que ha fet el nostre grup en aquests quatre anys.

A la política com a la vida, no sempre surten les coses com un les ha planificat i juguem amb les cartes que ens van posant sobre la taula. Sincerament creiem que hem defensat els interessos de la major part de la gent de Sant Pol que ens va fer costat amb els seus vots, i potser d'altres que sense votar-nos pensen que fent una oposició constructiva amb moderació, empatia i respecte, sense perdre l'esperit que ha caracteritzat el nostre grup, és la millor opció per a un poble com el nostre, malgrat que des de la petita parcel·la d'oposició que hem ocupat, no hem pogut canviar gaire coses.

No hem deixat d'assistir a tots els actes, protocol·laris o no, als que hem sigut convidats pel govern. Considerem que tenim aquesta obligació, que de fet és un privilegi, ja que representem a qui ens van fer confiança, i sempre és un privilegi tenir l'oportunitat de fer-ho institucionalment. No hem d'oblidar que hem estat escollits per fer un servei, i amb la nostra presència hem deixat constància.

M'agradaria donar les gràcies, sobretot als companys de Junts per Sant Pol que sempre han recolzat les decisions que com a regidor he hagut de prendre. La generositat que han demostrat i la seva confiança fan que es tinguin ganes de continuar a la política municipal, i per acabar, fer extensiu aquest agraïment també a la resta de regidors.

Junts per Sant Pol

Memoria històrica

El pròxim 28 de Mayo habrá elecciones municipales para renovar el actual Consistorio, conviene una mirada retrospectiva a los grupos que presentarán sus listas, a saber:

JNTS X CAT, herederos genuinos de CDC, partido éste representante de la rancia derecha burguesa de Cataluña, no hay espacio para glosar los titulares de todos los escándalos y corruptelas que han jalonado la historia de este clan y ahora sus herederos tienen a su fundador prófugo de la justicia y a su presidenta siendo juzgada por el TSJC por (presunta) prevaricación y falsedad documental.

JNTS X ST. POL, ó lo que queda de esta "peña", su irrelevancia los ha convertido en palmeros de los posconvergentes, (crónica de una muerte anunciada), les podemos cantar aquello de adiós muchachos...

ERC, tampoco puede alzar la voz, baste recordar que en su momento, estando coaligados con CDC, fueron promotores y avaladores de aquel nefasto proyecto "La Sénia/Can Balmanya", una aberración urbanística y un ataque frontal al paisaje de St. Pol que tan sólo la presión popular abortó tamaño disparate.

PSC, es este un partido que en sus siglas se autodefine como socialista, jaaaa, ja, donde sus actuales cuadros dirigentes, arribistas de todo pelaje, han abandonado los orígenes socialistas del partido y su ambición personal lo ha convertido en el palanganero del nacionalismo más excluyente, allá ellos, en política nada es gratis y todo se paga.

PP, CIUDADANOS Y VOX, su implantación local es irrelevante, pero por higiene democrática y por aquello de los contrapesos, sería conveniente que su presencia fuera más evidente.

Enrique Abad Fernández

Voramamar

SANT POL DE MAR

Habitatges on gaudir de l'autèntica essència mediterrània. Amb **piscina**, zona de relax i amplis finestrals que omplen la teva llar de llum natural.

A només 3 minuts de la platja caminant i en un entorn idíl·lic de vila marinera.

Pisos disponibles

Les imatges són merament informatives

OBRA NOVA • SANT POL DE MAR

En comercialització
pisos d'obra nova d'1, 2 i 3 habitacions

Visita concertada 📞 93 410 00 79 📱 WhatsApp · 696 244 003

Electrodomèstics
inclosos

Places de
pàrquing

Piscina al terrat
i zona de relax

A 3 minuts
de la platja

Qualificació
energètica A

Ideal tant per a primera
com a segona residència

